Bir merhamet peygamberi:

Hz. Muhammed*

Tarih boyunca ortak insani bir değer olarak kabul ettiğimiz merhametin, hayatın her alanından hatta dünyamızdan çekilmeğe başladığını, bu kıymetli duygudan boşalan yeri, şiddet ve öfke gibi insanoğlunun ortak aklı ve vicdanı tarafından asla tasvip edilmeyen olumsuz duyguların doldurduğunu görmek, üzücü olduğu kadar aynı zamanda düşündürücü bir durumdur.

Bugün bütün insanlığı saran bir hiddet ve şiddet sarmalı ile karşı karşıya bulunuyoruz. Bu da temelde merhamet eğitimindeki eksiklikten kaynaklanmaktadır. Ne yazık ki, gazetelerimizin üçüncü sayfa haberleri, artık birinci sayfa haberlerine dönüştü. Gün geçmiyor ki kadına karşı uygulanan şiddet ve cinayetler, annesini babasını hunharca katleden evlat haberleri gündemimizi işgal etmesin. Ciğerparelerini akıl almaz yöntemlerle katleden anneler, babalar, toplu katliamlar artık sıradanlaştı. Bütün bunların sebepleri derin psikolojik, sosyolojik tahlillerde aranadursun, bütün sebepler bizi aslında şefkat ve merhametten uzaklaşmış, paslanmış yüreklere, katılaşmış kalplere götürecektir. Çünkü merhametsiz yüreklerde sevgi, şefkat, ülfet, re'fet ve rikkat bulunmaz. Başka bir ifadeyle ilahî rahmetin tecelli etmediği yüreklerde merhamet tahakkuk etmez. Allah Resûlü de: "Merhamet, ancak kalbi katılaşmış, inançsız bedbahtların kalbinden kaldırılmıştır." (Hakim, Müstedrek, "Tevbe ve İnâbe" H.no:7632) buyurmuştur. Dolayısıyla bu şefkatsizlik ve merhametsizliğin sebeplerini çağlarda, asırlarda, kadim törelerde ve geleneklerde değil; paslanmış yüreklerde, katılaşmış kalplerde, lekelenmiş gönüllerde aramak gerekir.

Üzülerek ifade etmeliyim ki çağımızda insanlar ister istemez merhametsizliğe itilmektedir. Çağın rekabet anlayışı, merhamete hayat hakkı tanımamakta; merhamet, insanın dinamizmini prangalayan, üretimi düşüren bir kavram olarak sunulmakta ve rekabet esnasında neredeyse her türlü yola başvurmak meşru sayılmaktadır. Diğer taraftan başarı, ön plana çıkmakla özdeşleştirilmekte, tevâzu, merhamet ve paylaşım, başarının önünde bir engel gibi görülebilmektedir. Oysa tevâzuda, tekebbür ile elde edilemeyecek bir gücün; paylaşımda, bencillikle ulaşılamayacak bir mutluluğun; merhamette ise, acımasızlıkta olmayan bir bereketin saklı olduğu unutulmaktadır.

Bugün kalplerin pasını silmek ve onu her türlü işgalden kurtarmak için bir gönül ahlakına, yürek terbiyesine ve bir merhamet eğitimine ihtiyaç vardır. Diğer bir ifadeyle, kalpleri işgalden kurtarmak için yapılacak ilk iş; gönül terbiyesini ve yürek ahlakını içine alan bir merhamet eğitimidir. Bu da kalplerdeki pası silmek ve gönlümüzü Yaratıcı'ya açmakla mümkün olur.

Merhamet, sıradan bir acıma duygusu olmayıp pek çok ahlaki güzelliği içinde barındıran bir erdemdir. Merhamet, bir yaratılış felsefesidir. Onun bu derece önemli olması, kaynağını "Rahman ve Rahim olan" yani şefkat ve merhameti, lütuf ve ikramı sonsuz olan Yüce Allah'tan almasındandır. Nitekim Rabbimiz rahmetinin gazabını geçtiğini ve merhameti kendi zâtına ilke olarak seçtiğini bildirmektedir. (En'am, 54.) Diğer taraftan Yüce Kitabımız Kur'an'ın ifadesiyle âlemlere rahmet olarak gönderilen (Enbiyâ, 107.) Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.)'i bizlere en güzel anlatan kavram, hiç şüphesiz rahmettir. O, her

vesileyle kendisinin Rahmet Peygamberi olduğunu ifade etmiş, tüm çabasını birbirlerini sevme, birbirlerine merhamet ve şefkat göstererek bütünleşmede "bir vücudun organlarından farksız olan" bir merhamet toplumu oluşturmak için harcamıştır.

Bu sebeple günümüz insanının, Hz. Peygamber'in, merhamete dair insanlığa sunmuş olduğu zengin mirastan yararlanması büyük bir zarurettir. O'nun tebliğinde yer alan merhamet vurgusu, yeniden okunmayı, üzerinde düşünülmeyi ve şiddetin açtığı yaralara merhem olarak sunulmayı beklemektedir. Sevgili Peygamberimiz bize, inanan insanın yaşadığı topluma kayıtsız kalamayacağını, yanı başında acı çeken birine, gözyaşı döken bir ihtiyaç sahibine, geleceğe dönük ümitlerini daha hayatının baharında iken kaybetmek üzere olan bir yetime sırt dönemeyeceğini öğretmiştir. O'nun bize öğrettiği merhamet, sönmeye yüz tutmuş insanlık kandilini yeniden tutuşturacaktır.

Günümüz insanının böyle bir merhamet eğitimine olan ihtiyacını göz önünde bulunduran Başkanlığımız, 2011 yılı Kutlu Doğum Haftası etkinliklerinin ana başlığını "Hz. Peygamber ve Merhamet Eğitimi" olarak belirlemiştir. Bu temanın seçilmesinden maksat, sıradan bir acıma duygusunu öne çıkarmak değil, toplumun, özellikle genç nesillerin maruz kaldığı şiddete dikkat çekmek ve insanın kendisinin dışındaki bütün varlıklara ilgisini, şefkatini ve sorumluluğunu ifade eden merhamet kavramının bütün ilişkiler ağını kuşatan bir düşünceye vurgu yapmaktır. Ayrıca Başkanlığımız, merhamete muhtaç kesimlere yönelik bir farkındalık ve duyarlılık oluşması için topluma Kutlu Doğum Haftası vesilesiyle çağrıda bulunmayı amaçlamaktadır. Gerek yurtiçinde gerekse yurtdışında bu hafta boyunca gerçekleştirilecek olan bütün etkinliklerin, merhamet eğitiminin yaygınlaşmasına katkı sağlamasını ve bütün insanlığın hoşgörü, barış, karşılıklı sevgi ve saygıda buluşmasına vesile olmasını Yüce Allah'tan niyaz ediyorum.

* Diyanet Aylık Dergi, SAYI 244